

Čeští občané mají dražší energii, než za kolik prodáváme do zahraničí

- CZ24 News | 19. listopadu 2021

Následkem toho museli lidé okamžitě přejít ke svým dodavatelům poslední instance. Nově uzavřené smlouvy však odpovídají novým cenám elektrické energie, které na velkoobchodní úrovni momentálně dosahují 131 EUR/MWh, tedy asi 3,30 korun za kilowatthodinu. To je více než dvou a půl násobný nárůst oproti začátku tohoto roku. Domácnosti, kterých se krach Bohemia Energy nedotknul, narazí na nové ceny ve smlouvách na příští rok.

Konečná cena energie je samozřejmě vyšší, než zde uvedené číslo. Při ceně na burze okolo 1,30 Kč/kWh se cena pro spotřebitele pohybovala okolo 4,50 Kč/kWh (rok 2020). Je otázkou, kolik to bude v novém roce.

Tvorba ceny energie na burze

Čím jsou dané tyto vysoké ceny elektrické energie? Evropská unie nastavuje přísné regulace trhu s energií. Výrobce elektřiny musí být oddělený od prodejce a musí vyrobenou energii nejdříve prodat na burze EU. Pak ji teprve může koupit dodavatel a prodat konečnému spotřebiteli. Ceny energie ve všech státech se pak musí řídit touto burzovní cenou. To znamená, že když se na území jednoho ze států EU přestane vyrábět energie, nedostatek začne mít vliv na cenu v celé Evropské unii.

Česká republika si nesmí sama vyrábět energii, kterou by přímo distribuovala svým občanům. *(Toto si před lety prosadilo německé vedení EU, aby v evropské energetice mohlo Německo figurovat jako parazit, kterému tento systém dovoluje pohrávat si s občasnými zdroji energie čili větrníky a soláry na úkor druhých – pozn. red. Nové republiky – vd-)* V důsledku toho jsme závislí na výkyvech trhu kvůli cizím zásahům. I přesto, že jsme sami ve výrobě elektrické energie soběstační a ještě exportujeme přes 15% vyrobené energie. Na burze se rozhoduje o ceně energie i o tom, kam se nakonec dodá.

Argumentace pro tento systém zní tak, že zvýšená konkurence výrobců a dodavatelů energie sníží její cenu, která bude výhodnější pro zákazníky. To ale nic neříká o stavu nedostatku energie způsobeným nezodpovědnou politikou některých států, které zavírají své elektrárny. V takovém případě hraje konkurence proti nám. Ať vyrábíme, kolik chceme, vždy nás může někdo z ciziny přeplatit a energii získat na náš úkor.

Zdálo by se, že výrobci – např. český ČEZ – díky zvýšené ceně více vydělají. Jenže mezitím díky té samé vysoké ceně krachují dodavatelské firmy a jsou poškozovaní odběratelé. V důsledku toho nastává energeticko-ekonomická nestabilita, která poškodí všechny – jak výrobce, tak spotřebitele.

Výroba energie je citlivá na výkyvy. Měli bychom se zamyslet nad tím, zda je tento energetický tržní systém pro nás výhodný a to zejména z hlediska bezpečnosti. Rozhodně je nutné zamezit poškozování našeho hospodářství. Proč bychom měli platit za krizi, kterou jsme nezpůsobili?

Výsledná cena

Výrobní cena energie v elektrárnách ČEZ je asi 1 koruna za kilowatthodinu. Přitom se po průchodu tržním systémem ke spotřebiteli tato cena zvýší více než čtyřnásobně. Namísto dvoustranné dohody mezi výrobcem (vlastnícím i přenosovou soustavu) a odběratelem zde máme šest různých tržních

subjektů: výrobce, provozovatel přenosové soustavy, provozovatel distribuční soustavy, operátor trhu, obchodník s elektřinou, zákazník. Takto konečný spotřebitel musí v ceně energie platit minimálně pěti firmám. Z těchto firem reálně fyzicky zabezpečuje dodávku pouze výrobce a provozovatel soustavy. Zbylé jen vykonávají finančně-tržní mechanismy (dělají byznys).

Závěr

Tomuto trhu s elektřinou se říká „svobodný“. To proto, že odběratel si může svobodně vybrat dodavatele. Tento dodavatel pak jedná s vlastníkem přenosové soustavy, který je samozřejmě pevně daný.

Co je na tomto systému reálně svobodného, je otázkou. Asi jen možnost vybrat si článek v řetězci navíc a platit mu za zprostředkovatelskou činnost. A to se tedy opravdu vyplatí...

Pokud si chceme v nastávající době udržet energetickou bezpečnost a prosperitu, je třeba tento systém razantně přehodnotit. Legislativa EU nám to neumožňuje, ale spolehnout se na EU v tomto směru je snad ještě větší riziko, než jít s ní do konfliktu.

Musíme být připraveni přejít na přímé dodávky energie od českých výrobců k českým odběratelům. Část energie můžeme dále exportovat prostřednictvím burzy, ovšem za podmínky funkčního stavu zahraničních energetických sítí, se kterými jsme propojeni.

Politika zavírání elektráren prováděná některými státy přináší mnoho otazníků. Musíme jako stát vzít věci do svých rukou, jiná cesta není.

Zdroje: [1](#),[2](#),[3](#),[4](#),[5](#),[6](#),[7](#),[8](#)